

LBRIS

We know
books

IOAN URSU

**Căutări prin
labirintul poeziei**

POEME

Scrisul *Românesc*
Fundăția – Editura

DE LA BAROC LA TEXTUALISM

21 de crochii lirice	5
1. Crochiu liric baroc	7
2. Crochiu liric clasicist	9
3. Crochiu liric romantic	11
4. Crochiu liric parnasian	13
5. Crochiu liric sămănătorist	14
6. Crochiu liric poporanist	15
7. Crochiu liric gândirist	18
8. Crochiu liric simbolist	20
9. Crochiu liric existențialist	21
10. Crochiu liric expresionist	23
11. Crochiu liric suprarealist	25
12. Crochiu liric... cvasiermetic	26
13. Crochiu liric avangardist	27
14. Crochiu liric dadaist	28
15. Crochiu liric futurist	30
16. Crochiu liric neomodernist	31
17. Crochiu liric oniric	33
18. Crochiu liric postmodernist	34
19. Crochiu liric ludic	36
20. Crochiu liric proletcultist	38
21. Crochiu liric textualist sau povestea devenirii întru poezie	39

E GÂNDUL PASĂRE UȘOARĂ...

20 de rondeluri	41
1. Rondelul florii de apartament	43
2. Rondelul serii de Ajun	44
3. Rondelul Monei Lisa	46

4. Rondelul pietrei de pavaj	47
5. Rondelul norilor	48
6. Rondelul lui April	50
7. Rondelul unui ins din off	51
8. Rondelul plăcintei cu mărar	53
9. Rondelul apei de ploaie	54
10. Rondelul teoremei	55
11. Rondelul legământului trădat	56
12. Rondelul omului de prisos	57
13. Rondelul colindei de Crăciun	59
14. Rondelul unei ierni ciudate	60
15. Rondelul măgăriței lui Buridan	62
16. Rondelul pertractării unei păci „juste”	63
17. Rondelul tainelor ce dor	64
18. Rondelul despre Noica	65
19. Rondelul gândului ce zboară	67
20. Rondelul artei cititului	68

33 DE ELOGII, BINE TEMPERATE

1. Elogiu satului	71
2. Elogiu norilor	72
3. Elogiu răbdării	73
4. Elogiu clipei	74
5. Elogiu copilăriei	76
6. Elogiu prieteniei	78
7. Elogiu copacului	80
8. Elogiu Ciocârliei	81
9. Elogiu firului de iarbă	82
10. Elogiu florii	84
11. Elogiu florii de cireș	85
12. Elogiu apei de izvor	86
13. Elogiu mării	88
14. Elogiu luminii	89

15. Elogiu umbrei	90
16. Elogiu mamei, elogiu tatălui	91
17. Elogiu tăcerii	93
18. Elogiu singurătății	95
19. Elogiu dansului	97
20. Elogiu Ei	98
21. Elogiu frumuseții	101
22. Elogiu iubirii	102
23. Elogiu artei	104
24. Elogiu poeziei	105
25. Elogiu muzicii	106
26. Elogiu Cărților Șeherezade	109
27. Elogiu Cărții de istorie	112
28. Elogiu lăncului	113
29. Elogiu zilei	115
30. Elogiu mie (Portret à rebours)	117
31. Elogiu simplității	119
32. Elogiu Selenei	122
33. Elogiu timpului	123

CLIPEȘTE ABIA, ÎN ZODII, OCHIUL UNEI STELE...

9 poeme	125
1. Păcatul împotriva iubirii	127
2. Text explicativ	129
3. Ce este poezia	130
4. Scrisoare către mine însumi	133
5. Ut pictura, poesis	134
6. Sâmbătă după-amiază, viețuitor în Titan	136
7. Dragoste cu parfum postmodern	138
8. Odă străbunilor	139
9. Poem Dada, variantă	141
Despre autor	143

1. Crochiu liric baroc

*Gheorghe Martinuzzi (1482-1551) a fost un personaj genial, ambițios, iscusit și influent, episcop de Oradea, primat de Ungaria, cardinal, înalt tezarar, judecător suprem, comandant militar, locotenent regal în Ungaria și voievod al Transilvaniei...
... a fost principalul autor al cedării Transilvaniei către Casa de Austria...*

În America sunt persoane care știu mai multe despre noi
Decât noi înșine! Și ei ne întrebă: Ce faceți voi cu cel ucis în zăvoi?
Da, în zăvoiul Mureșului! A, e o istorie veche, despre un castel
Aș fi preferat o poveste fără trădări și crime, cel mult cu un duel

Castelul-martor al unor deveniri și dezastre și iar deveniri omenești:
Mănăstire dominicană, fostă cimitir, prădată de raiduri turcești,
Castel croit de arhitecți italieni renascentiști chemați de cardinalul guvernator
Croato-venețian, om al vremilor sale transilvane, Reformator, mediator

În secret între turci și maghiari, într-un secol cu imaginația trădării,
Iată, numărăm încă o victimă a Casei Habsburgice, nicidecum dată uitării
Cum cred unii „din America”. Celui ucis în propriu-i castel, azi o ruină, din prund,
Să-i pomenim numele, Martinuzzi György! Odihnească în cenușa anilor, fecund,

Nicidecum dat uitării. Azi, fantome pribegite mai adastă în turnurile în ruine,
Trecutul ne cutreieră mințile cu comori din monede antice de aur, ciorchine
Pescuite prin zăvoi, prin prund, dosite, vai, de înaltul tezarar, care plăti cu capul
O faptă închipuită. Anii trecură, ca norii hai-hui prin văioage, să uităm de casapul

Regal. Fapte nicidecum date uitării, închipuite sau aievia, dau târcoale memoriei. Două Maria Tereza, una Împărăteasă a Austriei, mare principesă a Transilvaniei, Și alta, regină a Franței, soție a Regelui-Soare, umplu cartea de istorie spectaculoasă Prima ar fi bântuit adesea prin cotloanele castelului din prund, zice-se nemiloasă

Cu amanții de-o noapte. Veniți la fața locului, scena e acum o grăitoare antiteză: Un perete în ruine, cu colțar, supraviețuitor al anilor cu ceape-uri, când în viteză Din castel s-au făurit magazii pentru boabe adunate, spic cu spic, patriei snop Iar vizavi, operă HoReCa de mare efect, domenii ce poartă numele fostului episcop.

2. Grochiu liric clasicist

*„Dintr-un bolovan coboară/ pasul tău de domnișoară.”
(Nichita Stănescu)*

Pasul tău, domnișoară, era mai ușor ca fulgul.
De ce, oare, am ajuns să fiu dramaturgul
Unei povești reale, o vâlvătaie de dragoste, complicată,
Descrisă ca-n povești cu „a fost ca niciodată”?

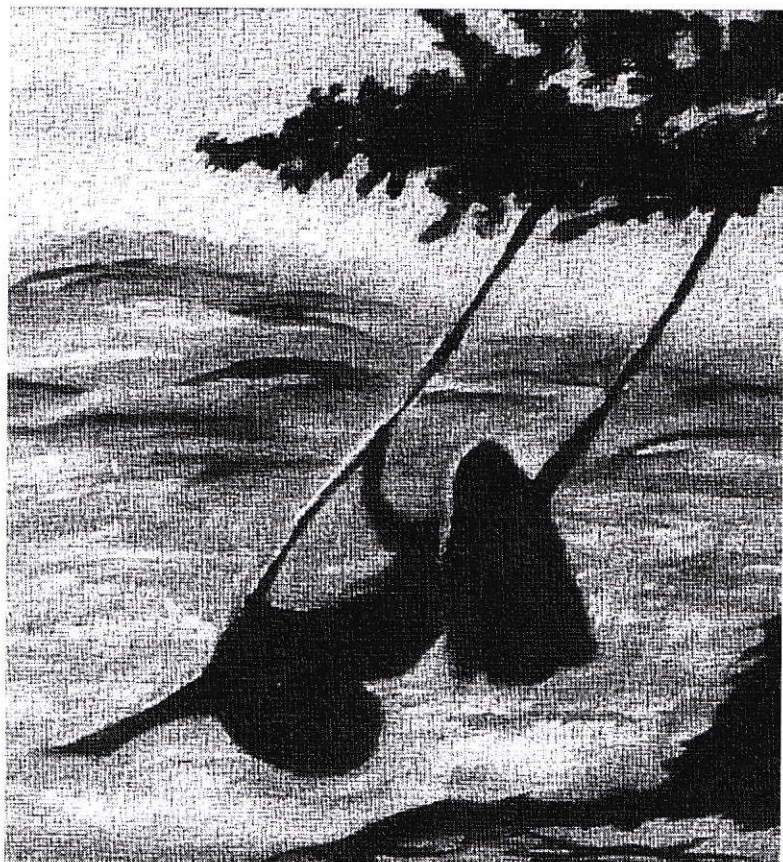
Te văd cu ochii minții, la marginea satului,
Abia atingând pajîstea moale (din versul poetului),
Rațiunea, cerul îmi cereau să rezist
Tentației venite din iadul fantezist,

De tine eram aproape; în apa râului — luna oglindită.
Stelele-n cer ne clipeau unei ispite cred, totuși, sfîntită,
Iar viața ni se scurgea-ntr-o clipă râvnită
De toți, de romantici și clasici, din cartea citită...

Sunt ani și ani de când acea mirifică-ntrupare
De frumusețe, dar și de-o vinovată înclinare
Spre-acel rău din baudelaireiana depravare
Adesea-mi dă târcoale, plantă agățătoare...

LEBRIS

We know
books

3. Crochiu liric romantic

*„Tu ești o undă, eu sunt o zare,/ Eu sunt un țârmur, tu ești o mare,
Tu ești o noapte, eu sunt o stea –/ Iubita mea.”*

(Mihai Eminescu)

Am văzut un film despre poetul Pablo Neruda
Mai degrabă, despre poștașul Mario, un tânăr simplu, cu un ușor handicap
Care-i aducea scrisori pe o insulă sălbatică, era săracă,
Lipită pământului, insula, unde don Pablito se autoexilase
Departa de brațul lung al tiraniei din țara lui
Poetul devenise o insulă-om, la care poștașul Mario spera să acceadă
Și să învețe să croșeteze dantela metaforei, dar al poezilor,
Ca să cucerească inima fetei de la crâșma din localitate,
Beatrice, care îi furase inima, comme un coup de foudre.
Inima ei avea să se lase prinsă în capcana cuvintelor lui
Și a muzicii valurilor scaldând țârmul. Două inimi îmbrățișate.
Poetul îl întrebă: Ce i-ai spus fetei? Mario răspunde:
Nimic din ce nu m-ai învățat. Ci numai ce îmi venea din piept
Gâlgâind să mă înec: zâmbetul tău îmi încălzește sufletul
Părul tău are aroma fructelor de papaya și culoarea nopții fără lună
Mersul, ah, mersul... aici m-am fâstâcit, don Pablo...
Ei, e așa de ușor, ai spus banalități; mai spune încă una:
Mersul tău e mers de felină, de puma adică
Iar privirea... despre privire, deși nu am văzut fata, să spui așa:
Beatrice, scumpă Beatrice, mulți ani după ce noi vom fi oale și ulcele
Cineva, pe urmele noastre, va scrie o carte minunată despre ochii tăi,
Ochii Beatricei. Cum arată cu adevărat lumea lui Dante.

În ochii Doamnei tale, întoarsă cu fața spre tine, cufundat vei fi
În al nouălea cer. Și vei zări un punct cu o lumină atât de vie
Că te poate orbi pe moment; aceasta este flacăra dragostei
Iar tu să-mi aduci această scrisoare de dragoste
Pe care eu mi-am scris-o pentru că mi-era foarte frig
Și să mă învelești cu cuvintele ei din cap până în picioare
Tu, fratele meu, care ai reușit să spargi învelișul de gheață
Cu care noi oamenii toți ne izolăm, pentru că ne e frică
Și nu ne dă mâna altfel, când privim cu o tragică neîncredere
De la om la om, în cel de lângă tine, în cel de lângă mine.

4. Crochii liric parnasian

*„Scrierea, dragul meu Phaidros, seamănă într-adevăr cu pictura,
și tocmai aici stă toată grozăvia.”
(Platon – Phaidros)*

De pildă, Dacii știau arta facerii betoanelor, fără calciu!
Mai mult, anticul Danubius e-ntâiul așezământ al Scrisului
Pe harta lumii, se știe, cu o mie de ani înaintea Sumerului!
Și atunci, de ce oare academiciii noștri ne taxează ca Viciu

Credința în picturalele Tăblițe, promovată de acei învățați
Respectabili, proveniți din afară, din școli și centre de tradiție?
Scrierea, dragul meu Phaidros, o, da, e o sublimă superstiție,
Un leac vrăjit, folosit și gândit, din vechime, să nu fim uitați

De urmași. Au, cum altfel vom mai păstra ale minții noastre daruri?
Da, știm, am plătit un preț, sărăcirea memoriei, ca lipsită de antren!
Homer cel orb nu a scris nimic, el este doar un nume, plin de haruri

De poeți orali, cântând și transmițând prin viu grai epopeile, peren,
Dar și rugăciunile întru Brahman ale Vedelor. Precum în ceruri,
Așa și pe pământ, e și povestea Veterotestamentară, sfântul refren.